

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

ศูนย์อนามัย ได้มีหนังสือที่ สธ ๐๙๑๒.๐๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้กับสถานประกอบกิจการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เทศบาลเมืองแห่งหนึ่ง ได้มีหนังสือถึงศูนย์อนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เนื่องจากเทศบาลเมือง ได้รับแจ้งจากผู้ประกอบการขอยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำนวน ๗ ใบ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องขออนุญาต โดยอ้างแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งตามแนวทางการควบคุมฯ ฉบับนี้ ได้อธิบายขอบเขต ความหมาย และลักษณะของการประกอบกิจการไว้ตามคำอธิบายในกิจการต่าง ๆ ทำให้บางกิจการไม่จำเป็นต้องขออนุญาต โดยรายการที่ขอยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประกอบด้วย ๗ กิจการ ดังนี้

- ๑) การผลิต ขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ ขนมอบอื่น ๆ
- ๒) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
- ๓) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักร
- ๔) การประกอบกิจการห้องเย็นแช่แข็งอาหาร
- ๕) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารจากพืชหรือสัตว์โดยการตาก บด นึ่ง ต้ม ตุ่น เคี้ยว กวน ฉาบ ทอด อบ ร่มควีน ปิ้ง ย่าง เผา หรือวิธีอื่นใด
- ๖) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุปุ๋ยหรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย
- ๗) การผลิต ไม้ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอันใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์

๑. ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา ๓๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามมาตรา ๓๑^๒ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๓๕๖๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงผู้อำนวยการศูนย์อนามัย

^๒ มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา ๓๓^๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม โดยกระทำในลักษณะที่เป็นการค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ และมีโทษตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภท ๒ (๖) การผลิต ไม้ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์

ประเภท ๓ (๔) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารจากพืชหรือสัตว์โดยการตาก บด นึ่ง ต้ม ตุ่น เคี้ยว กวน ฉาบ ทอด อบ รมควัน ปิ้ง ย่าง เผา หรือวิธีอื่นใด

ประเภท ๓ (๘) การผลิต ขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ ขนมอบอื่น ๆ

ประเภท ๓ (๑๘) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด

ประเภท ๓ (๒๓) การประกอบกิจการห้องเย็นแช่แข็งอาหาร

ประเภท ๓ (๒๔) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักร

ประเภท ๕ (๗) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุปุ๋ยหรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

กรมอนามัย ได้นำเสนอประเด็นข้อหารือดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ แล้ว ซึ่งที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

เทศบาลเมืองได้ออกเทศบัญญัติเทศบาลเมือง เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในเขตเทศบาลเมืองแล้ว ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๗ กิจการที่ได้หารือมาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งหลักการพิจารณากิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่ได้หารือมานั้น ต้องพิจารณาถึงขอบเขตความหมายของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีหลักในการประกอบการพิจารณา ๒ ส่วน คือ ๑) พิจารณาจากคำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย โดยคณะกรรมการ

^๓ **มาตรา ๓๓** เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

สาธารณสุขได้วางแนวทางไว้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นกฎหมายอาญาที่มีบทกำหนดโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น จึงต้องตีความตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด และ ๒) พิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาขอบเขตการควบคุมของกิจการดังกล่าวตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ สามารถอธิบายหลักการพิจารณาในแต่ละกิจการได้ดังนี้

๑) กิจการประเภท ๒(๖) การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์โดยพิจารณาจากขอบเขต ความหมาย ลักษณะของการประกอบกิจการ และความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแล้ว พบว่า “การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์” เป็นกระบวนการหรือวิธีการซึ่งกระทำต่อวัตถุดิบที่จะนำมาเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ ดังนั้น จึงมีขอบเขตความหมายไม่ครอบคลุมถึงการกระทำเกี่ยวกับอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่พร้อมจำหน่าย อีกทั้งอาหารสัตว์สำเร็จรูปได้ถูกบรรจุอยู่ในภาชนะบรรจุที่มีฉลาก เช่น กระป๋อง กล่อง ถุง หรือกระสอบที่พร้อมจำหน่าย ฯลฯ และไม่มีการแบ่งบรรจุจึงไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อีกทั้ง มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ ตลอดจนการเก็บรักษาอาหารสัตว์ด้วยแล้ว ดังนั้น การสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปไว้เพื่อจำหน่ายจึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้มีบันทึกการตอบข้อหารือ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (กรณีจำหน่ายอาหารสัตว์ เรื่องเสร็จที่ ๓๐/๒๕๖๐) และได้มีหนังสือแจ้งเวียนให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้ทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการประกอบกิจการประเภทที่ ๒(๖) ในพื้นที่ต่อไปแล้ว ตามหนังสือที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๖๗๔๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐

๒) กิจการประเภท ๓(๔) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารจากพืชหรือสัตว์โดยการตาก บด นึ่ง ต้ม ตุ่น เคี้ยว กวน ฉาบ ทอด อบ รมควัน ปิ้ง ย่าง เผา หรือวิธีอื่นใด โดยพิจารณาจากขอบเขต ความหมาย ลักษณะของการประกอบกิจการ และความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแล้ว พบว่า “การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารจากพืชหรือสัตว์” หมายถึง สถานที่ที่ทำการผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารจากพืชหรือสัตว์โดยการตาก บด นึ่ง ต้ม ตุ่น เคี้ยว กวน ฉาบ ทอด อบ รมควัน ปิ้ง ย่าง เผา หรือวิธีอื่นใด เช่น หมูยอ กุนเชียง กลัวยฉาบ เป็นต้น **ทั้งนี้ยกเว้น ในสถานที่จำหน่ายอาหาร การร่ำขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน** ดังนั้น หากผู้ประกอบการมีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งถูกควบคุมด้านสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ด้านสุขอนามัยของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ และด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๔) อีกทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาลักษณะของการประกอบกิจการ ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการนั้นด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาการออกใบอนุญาตต่อไป

๓) กิจการประเภท ๓(๘) การผลิต ขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ ขนมอบอื่น ๆ หมายถึง สถานที่ที่ทำการผลิตขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ ซึ่งครอบคลุมถึงขนมเค้ก คุกกี้ โม่จิ เป็นต้น หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตความหมายของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๘) แต่เนื่องจากกิจการในกลุ่มที่ ๓ ได้กำหนดกรณีการยกเว้นไว้ว่า **ยกเว้นในสถานที่**

จำหน่ายอาหาร การร่ำขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ดังนั้น หากผู้ประกอบการกิจการมีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งถูกควบคุมด้านสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ด้านสุขอนามัยของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ และด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๘) อีก แต่ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพิจารณาว่าลักษณะการประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายในกรณีที่มีการยกเว้นจริง รวมถึงพิจารณาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการนั้นด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

๔) กิจการประเภท ๓(๑๘) การผลิต สดสม หรือแบ่งบรรจุ อาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด หมายถึง สถานที่ที่ทำการผลิต สดสม หรือแบ่งบรรจุอาหารประเภทบรรจุกระป๋องหรือขวดหรือภาชนะอื่นใดที่มีลักษณะที่สามารถหีบห่อหรือบรรจุอาหารเพื่อป้องกันการปนเปื้อนได้ เช่น การบรรจุถุงพลาสติก การบรรจุขวด การบรรจุแกลลอน เป็นต้น หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตความหมาย ของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๑๘) แต่เนื่องจากกิจการในกลุ่มที่ ๓ ได้กำหนดกรณีการยกเว้นไว้ว่า **ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การร่ำขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน** ดังนั้น หากผู้ประกอบการมีใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งถูกควบคุมด้านสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ด้านสุขอนามัยของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ และด้านการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๑๘) อีก แต่ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพิจารณาว่าลักษณะการประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายในกรณีที่มีการยกเว้นจริง รวมถึงพิจารณาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการนั้นด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

๕) กิจการประเภท ๓(๒๓) การประกอบกิจการห้องเย็นแช่แข็งอาหาร หมายถึง สถานที่ให้บริการเช่าห้องเย็นสำหรับแช่แข็งอาหารหรือรับฝากแช่แข็งอาหารทุกประเภท โดยมีขั้นตอนการเก็บอาหารเข้าห้องเย็น และแช่แข็ง หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตความหมาย ของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๓) แต่สำหรับกรณีการประกอบกิจการของ Tesco Lotus ตามที่ได้หารือมานั้นห้องเย็น ห้องแช่แข็งอาหาร ดังกล่าวเป็นสถานที่สำหรับเก็บแช่แข็งอาหารเพื่อรอการลำเลียงไปจำหน่ายในพื้นที่ขายเท่านั้น มิใช่การให้บริการเช่าห้องเย็นสำหรับแช่แข็งอาหารหรือรับฝากแช่แข็งอาหาร ดังนั้น ห้องเย็น ห้องแช่แข็งอาหารของ Tesco Lotus ตามที่ได้หารือมา จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๓) จึงไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๓)

๖) กิจการประเภท ๓(๒๔) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักร หมายถึง สถานที่ที่มีเครื่องจักร หรือวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือใด ๆ ที่เป็นเครื่องจักรซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการในการเก็บอาหารหรือถนอมอาหารที่มีใช้การแช่แข็งอาหารตามกิจการประเภท ๓(๒๓) การประกอบกิจการห้องเย็นแช่แข็งอาหาร หากการประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะของการประกอบกิจการตรงตามขอบเขตความหมาย ของการประกอบกิจการตามที่กล่าวไว้ข้างต้น การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๔) แต่สำหรับกรณีการประกอบกิจการของ Tesco Lotus ตามที่ได้หารือมานั้น ลักษณะของการประกอบกิจการคือมีตู้สำหรับเก็บรักษาอุณหภูมิของอาหารเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค

มิใช่สถานที่ที่มีเครื่องจักร หรือวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือใด ๆ ที่เป็นเครื่องจักรซึ่งจัดไว้เพื่อให้บริการในการ เก็บอาหารหรือถนอมอาหาร ดังนั้น ผู้สำหรับเก็บรักษาอุณหภูมิของอาหารเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคของ Tesco Lotus ตามที่ได้หาหรือมา จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๔) จึงไม่ต้อง ยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๓(๒๔)

๗) กิจการประเภทที่ ๕(๗) การผลิต สละสม หรือแบ่งบรรจุปุ๋ยหรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย หมายความว่า สถานที่ที่ทำการผลิตปุ๋ย สละสมปุ๋ย หรือแบ่งบรรจุปุ๋ย หรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย ซึ่งจะเป็น ประเภทปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเคมีก็ได้ ซึ่งกิจการในกลุ่มที่ ๕ ไม่มีข้อยกเว้นเช่นเดียวกับกิจการในกลุ่มที่ ๓ ดังนั้น ผู้ที่ประกอบกิจการตามประเภทที่ ๕(๗) การผลิต สละสม หรือแบ่งบรรจุปุ๋ยหรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย จึงต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น สำหรับขนาดของ กิจการที่ต้องขอรับใบอนุญาตนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุขได้กำหนดขนาดของกิจการว่า กิจการขนาดเท่าใดที่ต้องขอรับใบอนุญาต กำหนดเพียงประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาม ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ แต่ให้อำนาจท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ ซึ่งราชการส่วน ท้องถิ่นอาจกำหนดขนาดของกิจการแต่ละประเภทที่ต้องการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่ง ในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของการดำเนิน กิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพด้วย สำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่มี ค่าหรือข้อความว่า “สละสม” เพื่อให้มีความชัดเจนว่าการสละสมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ปริมาณเท่าใดจึงถือได้ว่าเป็น การสละสมที่ต้องมีการควบคุมและต้องขออนุญาตประกอบกิจการ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดขนาด หรือปริมาณการสละสมที่ต้องควบคุมไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย โดยไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ก็ได้ โดยปริมาณการสละสมและอัตราค่าธรรมเนียม จะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกันโดยควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมแนบท้ายข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ด้วย

ดังนั้น แม้บางกิจการจะไม่เข้าข่ายต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจาก การตีความตามตัวบทกฎหมายไม่ครอบคลุมถึง หรือถูกยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขาย ในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการจะต้องประกอบกิจการให้ถูก สุขลักษณะ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจนเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า หรือผู้รับบริการ ซึ่งหากการดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานะนั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง ได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หากผู้ประกอบการฝ่าฝืนคำสั่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีโทษตามบทบัญญัติมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับราชการส่วนท้องถิ่น

๑) ในกรณีที่มีการประกอบกิจการหลายประเภทในสถานที่หรือบริเวณเดียวกัน ไม่ว่าจะ เป็น เจ้าของเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ถือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่เกี่ยวเนื่องกันหรือมีกระบวนการผลิตแยกส่วนกัน ซึ่งในกรณีเช่นนี้ต้องขออนุญาตหลายใบตามประเภทหรือชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบ โทษทาง การค้า โดยการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ราชการส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึงความเป็นจริงของ การประกอบกิจการแต่ละประเภทด้วยว่า กิจการประเภทใดจะก่อผลกระทบต่อชุมชนมากน้อยเพียงใด ซึ่งการ กำหนดค่าธรรมเนียมในข้อบัญญัติท้องถิ่นควรคำนึงถึงประเภทและขนาดของกิจการ รวมถึงรายได้จากการ ประกอบกิจการนั้น ๆ เพื่อความเหมาะสมและความยุติธรรมสำหรับผู้ประกอบกิจการ หรือในกรณีที่มีการ ประกอบกิจการหลายประเภทในบริเวณเดียวกันที่เข้าข่ายต้องขออนุญาตหลายใบและมีผู้ประกอบกิจการ

รายเดียวกัน ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตใบที่สองลดลงครึ่งหนึ่งก็ได้ ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ชัดเจนด้วย

๒) แนะนำให้ราชการส่วนท้องถิ่นทบทวนและปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวงกำหนด ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยสามารถศึกษาตัวอย่างการร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ในคู่มือตัวอย่างร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถดาวน์โหลดหนังสือ/คู่มือได้ที่ เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่ เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

